

N:o 8.

Ank. till Riksd. kansli den 8 maj 1901, kl. 10 f. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af § 32 regeringsformen.

Till konstitutionsutskottet har blifvit hänvisad en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 168, deri herr *P. Waldenström* hemställt, att Riksdagen måtte för sin del besluta »att R. F. § 32 skall hafva följande förändrade lydelse: Sändebud hos främmande magter *äfvensom tjänstemän i utrikesdepartementet* och vid beskickningarna nämne Konungen i den ordning, som i 11 § i fråga om ministeriella måls behandling föreskrifven är.»

Beträffande den motivering, som herr *Waldenström* åberopat till stöd för denna hemställan, tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

Genom det i motionen väckta förslaget åsyftas, enligt hvad af nämnda motivering framgår, att genom införande i grundlag af en bestämmelse om formen för utnämningar af norske män till tjänster inom utrikesdepartementet bringa grundlagen i öfverensstämmelse med tillämpad praxis i afseende å sådana utnämningar. Då emellertid i § 28 regeringsformen föreskrifves, att utnämningar och befordringar till embeten och tjänster *inom riket* skola ske i statsrådet, så lär det syfte icke kunna vinnas utan ändring jemväl i sistnämnda paragraf. Men äfven om, i strid med denna utskottets uppfattning,

§ 32 regeringsformen med den af motionären föreslagna ändrade lydelse skulle kunna betraktas såsom ett undantagsstadgande af beskaffenhet att icke påfordra ändring af § 28, skulle i alla händelser motionärens förslag innebära vida mera ingripande ändringar, än han, så vidt af motiveringen inhemtas, sjelf åsyftat. Dels är det nemligen tydligt, att, till följd af den motsats § 32 angifver mellan deri omförmälda befattningar och dem, som afses i § 28, en sådan lydelse af § 32 som den af motionären förordade skulle medgifva Konungen möjlighet att till tjänstemän i utrikesdepartementet utse icke allenast norske män, utan äfven män af annan än svensk eller norsk nationalitet. Dels går motionärens förslag äfven i fråga om formen för ifrågavarande regeringsärendens handläggning långt utöfver det angifna syftet att bereda grundlagsenlighet åt en tillämpad praxis i berörda hänseende. Enligt detta förslag skulle nemligen i ministeriel konselj handläggas befordringar till tjänster inom utrikesdepartementet icke blott af norske män, enligt nämnda praxis, utan äfven af svenske män. Men att på detta sätt öfverflytta en hel grupp regeringsärenden från statsrådet till den ministeriella konseljen och så medelst undandraga dem de konstitutionella garantier, som äro förbundna med deras behandling i statsrådet, kan utskottet ingalunda förorda.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke må föranleda någon Riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 maj 1901.

På utskottets vägnar:

G. RUDEBECK.

Reservationer:

af herrar *Rudebeck, Sive, Berg Gustaf Axel, Nyström Carl, Berg Gustaf B.* och friherre *Falkenberg*, som ansett att uti motiveringen bort efter orden: »kan utskottet ingalunda förorda», inflyta följande:

Att i svensk grundlag införas stadganden för vinnande af berörda

motionen afsedda syftemål finner utskottet dessutom icke lämpligt; och för öfrigt är utskottet af den åsigten, att partiella lagförändringar i fråga om förhållanden, hvilka stå i samband med eller äro beroende af föreningen mellan Sverige och Norge, icke böra vidtagas.

På grund af etc.

af herr *Waldenström*, som anfört:

Då det utan tvifvel är »högst nödigt och nyttigt», att grundlag och konstitutionel praxis stå i öfverensstämmelse med hvarandra, enär ett motsatt förfarande måste i längden undergräfvat grundlagens helgd, så har jag ansett, att utskottet bort göra ett uttalande i motionens syfte. Det är, enligt min uppfattning, konstitutionsutskottets pligt att vaka öfver, att grundlagen efterlefves, eller att, der detta af en eller annan anledning icke vidare är möjligt, hos Riksdagen enligt § 38 riksdagsordningen göra framställning om sådana ändringar i grundlagen, som äro nödvändiga för att bringa densamma i öfverensstämmelse med det politiska lifvets kraf. I synnerhet torde detta böra anses nödvändigt i ett så viktigt stycke som det ifrågavarande, der sedan lång tid en konstitutionel praxis utbildat sig, som icke låter förena sig med regeringsformens ordalydelse.

Herr *Blomberg* har begärt få här antecknad, att han icke deltagit i justeringen af utskottets betänkande.